

بازی شغل کودک است

عضو شورای سیاست‌گذاری کودک و نوجوان شهرداری تهران از بازی به عنوان شغل کودکان یاد و تاکید کرد بازی کودکان را برای زندگی آینده آماده می‌کند و آن‌ها مهارت‌های لازم را از طریق بازی می‌آموزند.

به گزارش سرویس فرهنگی پانا، نشست «مطالعات دوران کودکی و طراحی برای کودکان» در دومین روز جشنواره ملی اسباب‌بازی با حضور کارشناسان و علاقه‌مندان این حوزه برگزار شد. دکتر مسعود آبیاری، روان‌شناس بالینی و عضو شورای سیاست‌گذاری کودک و نوجوان شهرداری تهران، دکتر علی‌رضا کرمانی، کارشناس پژوهش در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دکتر وحید طوفانی، مدیر کتابخانه‌ی مرجع کانون حاضران این میزگرد بودند.

بر اساس این گزارش، آبیاری در ابتدای صحبت‌هایش به یکی از مفاهیم مهم یعنی مفهوم کودک در این حوزه اشاره کرد و گفت: در رویارویی با مفهوم کودک اغلب متون کودکی را براساس یک بازه‌ی سنی تعریف می‌کنند و از زمان تولد تا ۱۳ سالگی به آن دوران کودکی می‌گویند. امروزه این دوره در دنیا به عنوان دوره‌ی کودکی به رسمیت شناخته می‌شود.

وی ادامه داد: هر کدام از ما به مثابه درختی که رشد می‌کند در هسته‌ی وجودی خود بخشی داریم که آن بخش کودکی است. سایر لایه‌هایی که روی آن‌ها می‌پوشاند بسته به این است که این هسته چگونه بوده. از این جهت در روان‌شناسی ما به کودکی اهمیت بسیاری می‌دهیم. اما در حدود ۵۰ سال گذشته، بعد از جنگ جهانی دوم، شکل‌گیری سازمان ملل و تشکیلات وابسته به آن و به‌وجود آمدن نهضت‌های اجتماعی اقلیتی مانند رنگین‌پوستان یا زنان، کودکان هم در کانون توجه قرار گرفتند.

آبیاری با تاکید بر این نکته که اهم این مطالعات نشان می‌دهند بازی شغل کودک است، توضیح داد: در تمامی رده‌های پستانداران بازی وجود دارد. هدف بازی آماده کردن کودک برای زندگی آینده‌اش است. بسیاری از مهارت‌هایی که کودکان در بازی می‌آموزند عملاً در زندگی آینده به آن‌ها کمک می‌کند.

وی با اشاره به این‌که امروز بسیاری از کودکان در مهارت‌های اجتماعی و حل مساله مشکل دارند و تعامل با دیگران را بلد نیستند، در توضیح دلیل این امر گفت: جامعه به سمت تک‌فرزندی می‌رود و دیگر کودکان فضای تعامل با خواهر یا برادر را تجربه نمی‌کنند و حقوق و سلسله مراتب را فرا نمی‌گیرند.

به گفته دکتر آبیاری کودک به‌واسطه بازی که شغل او است برای زندگی فردا آماده می‌شود. در گذشته کودکان بازی‌هایی چون الک‌دولک و هفت‌سنگ بازی می‌کردند و به‌طور طبیعی دست‌ورزی می‌کردند. به واسطه‌ی این بازی‌ها و تحرک دست، موجی از دست به‌مخچه منتقل و این موج منتقل شده سبب می‌شد آن‌ها دو مهارت مهم «تجسم فضایی» و «حل مساله» را بیاموزند.

وی ضمن انتقاد از وضعیت فعلی گفت: امروز برای این‌که بچه‌های خاکی نشوند یا لباس‌شان کثیف نشود اجازه دست زدن به گل و بازی در بیرون را ندارند. بنابراین فرصتی برای دست‌ورزی ندارند. از همین روی کودکانی تربیت می‌شوند که توان حل مساله و تجسم فضایی پایینی دارند.

وی تاکید کرد: به‌طور طبیعی ما نمی‌توانیم زیست‌شناسی کودکان را تغییر دهیم اما می‌توانیم فضای حیاتی آن‌ها را تغییر بدهیم.

آبیاری توضیح داد: کودک انرژی متفاوتی دارد و این انرژی باید به جنبش تبدیل شود. در دهه‌ی ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ هنوز خانه‌های حیاط دار داشتیم که بچه‌ها در آن بازی می‌کردند و انرژی‌شان آزاد می‌شد اما هرچه جلوتر آمدیم محیط زندگی کودکان را محدودتر کردیم و فضای بازی را که نیاز حیاتی او بود، از وی گرفتیم. طراحی محیط زندگی ما مشکل دارد ولی به اشتباه کودک را بیش‌فعال خطاب می‌کنیم.

این روان‌شناس با تاکید بر این‌که اگر ندانیم کودک چگونه با دنیای اطرافش تعامل می‌کند و از عوامل دنیای اطراف تاثیر می‌پذیرد ممکن است نادانسته آینده‌ی بچه‌های خودمان را تباه کنیم، افزود: حتی ممکن است با این کار آینده‌ی این سیاره را نیز تباه کنیم. اگر اجازه ندهیم بچه‌ها از استعداد و توانمندی‌های ذاتی‌شان با بازی کردن لذت ببرند آینده‌ی آن‌ها و این سیاره را نابود می‌کنیم. از همین روی امروزه بیشترین توجه به مطالعات حوزه‌ی کودکان اختصاص دارد.

وی در پایان اظهار امیدواری کرد چنین نشست‌هایی افزایش پیدا کند تا به ساختاری روشن برسیم و بدانیم چگونه با کودکان‌مان رفتار کنیم.

جشنواره‌ی ملی اسباب‌بازی از ۱۸ تا ۲۲ مرداد در بیش از ۶۰ غرفه، محصولات داخلی سرگرمی و اسباب‌بازی را ارائه کرده که در روز پایانی نیز برترین تولیدات و طراحی‌ها را در چند بخش معرفی می‌کند.

مرکز آفرینش‌های فرهنگی‌هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در خیابان حجاب تهران، میزبان این جشنواره است.

در بخش علمی این جشنواره، پنج نشست تخصصی به همراه ده کارگاه علمی و عملی نیز تدارک دیده شده که هرروز با شرکت صاحب‌نظران و علاقه‌مندان برگزار می‌شود.